

การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

The Development of Reading Comprehension Exercises using SQ3R technique with a mind map In Thai Learning Area for grade 4th students

จารุณี พรหมอนุมัติ¹

Jarunee Pormanumat¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 29 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 6 เล่ม 2) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ใช้เวลา 18 ชั่วโมง 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.93 และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน จำนวน 10 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น 0.76 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเปรียบเทียบที่แบบไม่เป็นอิสระต่อ ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.69/82.07 ตามเกณฑ์ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียน หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ, เทคนิค SQ3R, แผนผังความคิด

¹ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

¹ Senior Professional Level Teachers, Nakhon International City School (NICS), Department of Local Administration, Ministry of Interior.

Corresponding Author Email: chana7267@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were: 1) to develop a reading comprehension skill exercises using SQ3R technique together with a mind map for grade 4 students to be effective according to the 80/80 criteria, 2) to compare the achievement of reading comprehension skills before and after studying and 3) to study satisfaction of students. The sample group of this research was 29 students of grade 4 at Nakhon Si Thammarat Municipality International School. They were obtained by using cluster random sampling. The research instruments were: 1) 6 reading comprehension skill exercises using SQ3R technique together with mind map; 2) 6 learning management plans, 18 hours of study time; 3) 30 items of reading comprehension skills achievement test with a confidence value of 0.93 and 4) a student satisfaction assessment form of 10 items with a confidence value of 0.76. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and t-test for dependent sample. The results of the research were as follows: 1) the efficiency of reading comprehension skill exercises by using SQ3 R technique together with mind map for grade 4 students was 82.69/82.07 higher than the 80/80 criteria. 2) The students' achievements of reading comprehension skills after studying the exercises using SQ3R technique together with the mind map were higher than before studying at statistically significant level of .05 and 3) The average satisfaction of the students who studied using the reading comprehension skill exercises using the SQ3R technique together with the mind map was at the highest level.

Keywords: Reading Comprehension Skill Exercise, SQ3R Technique, Mind Map

บทนำ

การจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตามสาระหลัก 5 หัวข้อ ได้แก่ การอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด หลักการใช้ ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น.31) กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน และประโยชน์ของการอ่านจับใจความ จึงกำหนดเรื่องการอ่านไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อธิบายความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผล เกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ลำดับเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น.15) การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านภาษาไทยประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะถ้าอ่านแล้วจับใจความไม่ได้หรือผิดไปจากเจตนาของผู้กำหนดข้อความแล้วย่อมก่อให้เกิดปัญหาการอ่าน จับใจความจึงเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอ่านจับใจความเป็นการอ่านประเภทหนึ่งที่นักเรียนควรจะได้ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ แม้ว่าการอ่านจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ แต่พบว่าการอ่านก็ยังเป็นปัญหาในสังคมไทยในปัจจุบัน เพราะคนไทยส่วนใหญ่หันไปดูโทรทัศน์และเล่นเกมมากขึ้น รวมทั้งไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน ทำให้ไม่สนใจอ่าน จากผลการสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2558 โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไปจำนวน 13.9 ล้านคน ไม่อ่านหนังสือเนื่องจากชอบดูโทรทัศน์ร้อยละ 41.9 และไม่สนใจอ่านหนังสือร้อยละ 24.8 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558)

โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช มีผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่าน นักเรียนมีผลการประเมินด้านการอ่านในปีการศึกษา 2560 ร้อยละ 70.23 ยังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ทางโรงเรียนกำหนด นั่นคือร้อยละ 75.00 (โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช, 2560, น.5) และจากผลการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยร้อยละค่าเฉลี่ยเท่ากับ 65.0 และปีการศึกษา 2561 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ร้อยละค่าเฉลี่ย 65.57 จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาดังกล่าว พบว่า เกิดจากการที่นักเรียนได้รับโอกาสในการฝึกฝนทักษะน้อย ขาดรูปแบบการฝึกฝนทักษะการอ่านจับใจที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ พบว่า การจัดกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQ3R เป็นวิธีการเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในการอ่านที่มีประสิทธิภาพ เป็นการสอนอ่านที่พัฒนามาจากแนวคิดของโรบินสัน (Robinson, 1961, อ้างถึงใน อรรถวุฒิ ตราภิธรกุล, 2542, น.30-32) โดยมีขั้นตอนกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน กล่าวคือสำรวจบทอ่านอย่างคร่าว ๆ โดยวิธีกวาดสายตาเพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง (S-Survey) ต่อจากนั้นตั้งคำถามจากบทอ่าน (Q-Question) อ่านเรื่องอย่างรอบคอบเพื่อทำความเข้าใจและจับประเด็นที่สำคัญเพื่อหาคำถามจากบทอ่านที่ตั้งไว้ (R-Read) จดจำข้อความที่สำคัญโดยการจดบันทึกย่อหรือขีดเส้นใต้ เพื่อเตือนความจำของตนเอง (R-Recite) ทบทวนเรื่องที่อ่านทั้งหมดโดยการอ่านคำถามที่นักเรียนได้ตั้งไว้ และคำตอบของแต่ละข้อ (R-Review) ต่อมาในปี 1984 วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk, 1984 อ้างถึงใน อรรถวุฒิ ตราภิธรกุล, 2542, น.30-32)

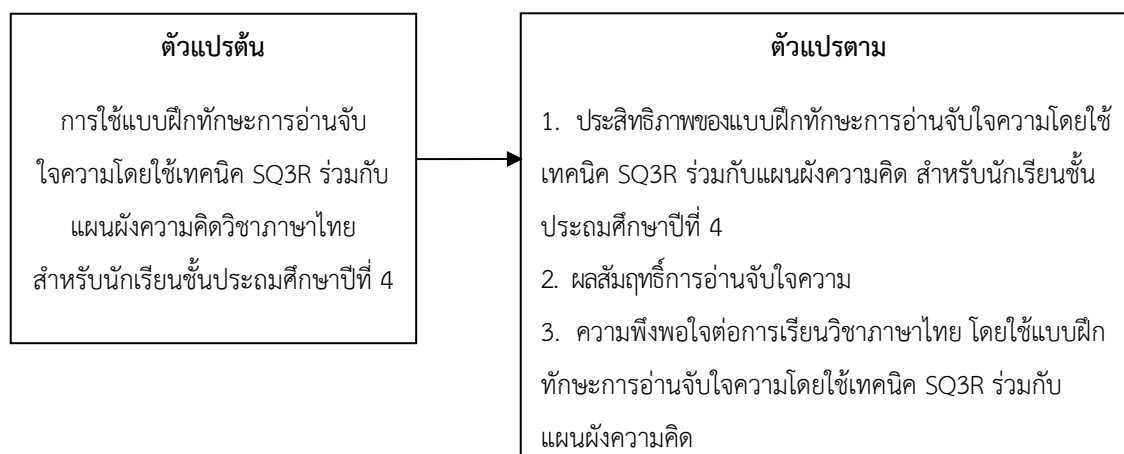
ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ดำเนินการแสวงหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านการอ่านจับใจความ โดยการพิจารณาความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและศักยภาพของผู้เรียนด้วยวิธีการ ดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 2) การกำหนดแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน 3) ศึกษาวิธีการอ่านจับใจความ 4) เข้ารับการอบรมและขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนสาระเดียวกัน สรุปได้ว่าควรพัฒนา การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ และการผลิตนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ ด้วยการสอนโดยใช้แผนที่ความคิด (Mind Mapping) ฝึกการ

วิเคราะห์ (สมองด้านซ้าย) และสังเคราะห์ สมองด้านขวา และเลือกวิธีการอ่านจับใจความที่เหมาะสมกับนักเรียนร่วมกับการใช้แผนผังความคิด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกเอาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สื่อเป็นแบบฝึกทักษะเป็นชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ ด้วยเทคนิคการอ่านจับใจความแบบ SQ3R ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการอ่านจับใจความ มาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้สูงขึ้นกว่าเดิม เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในระดับชั้นต่าง ๆ อีกทั้งเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน นักการศึกษาในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

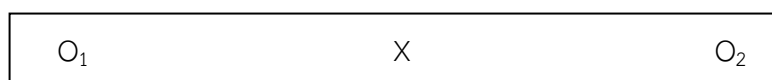
การวิจัยผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ซึ่งในแต่ละขั้นตอน ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยกึ่งทดลอง แบบ One Group Pre-test Post-test Design ดังแผนภาพต่อไปนี้

เมื่อ	O ₁	แทน	การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนโดยการใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด
	X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด
	O ₂	แทน	การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความหลังเรียนโดยการใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เรียนรายวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้อง ห้อง 4/1, 4/2 และ 4/3 จำนวน 95 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช สังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เรียนรายวิชาภาษาไทย ในปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้อง มีนักเรียน 29 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) โดยการจับฉลากเลือกห้องเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผู้วิจัยได้ออกแบบเครื่องมือไว้จำนวน 3 ฉบับประกอบด้วย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 เล่ม ดังนี้

- 1.1 เล่มที่ 1 การอ่านจับใจความด้วยวิธี SQ3R ร่วมกับการใช้แผนผังความคิด
- 1.2 เล่มที่ 2 การอ่านจับใจความจาก นิทาน
- 1.3 เล่มที่ 3 การอ่านจับใจความจากบทร้อยกรอง
- 1.4 เล่มที่ 4 การอ่านจับใจความจากข่าว
- 1.5 เล่มที่ 5 การอ่านจับใจความจากโฆษณา
- 1.6 เล่มที่ 6 การอ่านจับใจความจากเหตุการณ์เรื่องราวในท้องถิ่น

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบบฝึกทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาและตรวจสอบความตรงเนื้อหา (Content Validity) การใช้ภาษา ภาพประกอบ ขนาดรูปเล่ม และความเหมาะสมของขนาดตัวอักษร โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) ซึ่งมีเกณฑ์ไม่ต่ำกว่า 0.50 ขึ้นไป หากต่ำกว่าจะตัดคำถามหรือปรับข้อความใหม่ พบว่ามีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมตรวจสอบอีกครั้งและประเมินคุณภาพโดยใช้แบบประเมินคุณภาพแบบฝึกพัฒนาทักษะซึ่งเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) พบว่าโดยรวมทุกด้านมีค่าเฉลี่ย 4.81 อยู่ในระดับดีมากและมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.33-5.00 ถือได้ว่าชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ

2. แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน ใช้เวลา 18 ชั่วโมง มีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ชั้นปี การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมสื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรม กำหนดวิธีวัดและประเมินผล ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

- 2.1 ขั้นที่ 1 S (Survey) อ่านสำรวจ
- 2.2 ขั้นที่ 2 Q (Question) การตั้งคำถาม
- 2.3 ขั้นที่ 3 R1 (Read) อ่านอย่างรอบคอบเพื่อหาคำตอบ
- 2.4 ขั้นที่ 4 R2 (Recite) การจดจำ
- 2.5 ขั้นที่ 5 R3 (Review) การอ่านทบทวน

ผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้โดยรวมทุกแผนมีค่าเฉลี่ย 4.75 ถือได้ว่าแผนจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบ

3. แบบทดสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ของการวัด (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00 ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ของโรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน 29 คน ด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเปรียบเทียบเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือแบบทดสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การอ่านจับใจความ มีลักษณะเป็นแบบปรนัย จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบกับจุดประสงค์ของการวัด (IOC) ตั้งแต่ 0.80-1.00 ค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับสูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ของโรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน 29 คน ด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติ t-test Dependent

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 คือแบบประเมินความพึงพอใจของครูและนักเรียน จำนวน 10 ข้อ วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมิน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient of alpha) (พิสนุ พงศ์ศรี, 2552, น.202-203) พบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียนกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ของโรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราชทุก จำนวน 29 คน ด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การหาค่าประสิทธิภาพของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยพิจารณาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนกิจกรรมแบบฝึกทักษะทั้งหมด แบบทดสอบท้ายเล่มและประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ (E_2) ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน นำเสนอผลการทดลองตามลำดับ คือแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แบบกลุ่มเล็ก แบบภาคสนาม และการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การทดลอง	จำนวน (คน)	ประสิทธิภาพของ กระบวนการ (E_1)	ประสิทธิภาพของ ผลลัพธ์ (E_2)	ค่าประสิทธิภาพ (E_1/E_2)
แบบหนึ่งต่อหนึ่ง	3	62.36	61.11	62.36/61.11
แบบกลุ่มเล็ก	10	72.13	71.33	72.13/71.33
แบบภาคสนาม	30	82.11	81.56	82.11/81.56
กลุ่มตัวอย่าง	29	82.69	82.07	82.69/82.07

ผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนทำกิจกรรมแบบฝึกทักษะทั้งหมดและแบบทดสอบท้ายเล่ม ได้ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 82.69 และสามารถทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนได้ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 82.07 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด คือ 80/80 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด

รายการ	n	$\bar{X}$	$S.D.$	$\sum D$	$\sum D^2$	t	$p\text{-value}$
ก่อนการทดลอง	29	9.21	1.66		7023	38.801*	.000
หลังการทดลอง	29	24.62	3.12	447			

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และ หลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนทดสอบหรือผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ($\bar{X} = 24.62$, $SD = 3.12$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.21$, $SD = 1.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 38.801$; $p < .05$)

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แบบฝึกทักษะการอ่านเข้าใจง่าย เรียงลำดับจากง่ายไปยาก	4.36	.505	มาก
2. แบบฝึกทักษะการอ่านฝึกกิจกรรมได้สะดวกและง่าย	4.64	.505	มากที่สุด
3. แบบฝึกทักษะการอ่านเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจได้ดี	4.27	.467	มาก
4. แบบฝึกทักษะการอ่านช่วยในการศึกษาค้นคว้าได้ดี	4.45	.522	มาก
5. แบบฝึกทักษะการอ่านใช้ในการทบทวนความรู้และฝึกทักษะได้ดี	4.55	.522	มากที่สุด
6. แบบฝึกทักษะการอ่านทำให้นักเรียนทราบความก้าวหน้าและข้อบกพร่องของตนเอง	4.73	.467	มากที่สุด
7. แบบฝึกทักษะการอ่านเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการฝึกกิจกรรม	4.45	.522	มาก
8. นักเรียนสนุกสนานกับการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน	4.55	.522	มากที่สุด
9. นักเรียนชอบการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่าน	4.27	.467	มาก
10. กระตุ้นให้อยากอ่านหนังสือ	4.64	.505	มากที่สุด
โดยรวม	4.49	.504	มาก

จากตารางที่ 3 ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .504$)

สรุปผลการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3Rร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 82.69/82.07 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3Rร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
3. ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .504$)

อภิปรายผล

การวิจัยผลการใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.69/82.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะในกระบวนการสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับแบบฝึก วิเคราะห์หลักสูตร กำหนดตัวชี้วัดชั้นปีและสาระการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและระดับชั้น ในทุกขั้นตอนของการสร้างอยู่ภายใต้การควบคุมดูแล ของผู้เชี่ยวชาญ มีการตรวจสอบคุณภาพและให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข มีการทดลองใช้และประเมินประสิทธิภาพตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทดลองหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ แบบหนึ่งต่อหนึ่ง (3 คน) แบบกลุ่มเล็ก (10 คน) และแบบภาคสนาม (30 คน) นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขจนมีประสิทธิภาพ และก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างส่งผลให้แบบฝึกพัฒนาทักษะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่สำคัญ การเรียนโดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ3R มีลำดับขั้นตอนที่กระตุ้นให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดและทำความเข้าใจเรื่องที่เรียนด้วยตนเอง มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก 1) ขั้นสำรวจ Survey (S) ขั้นตอนที่ผู้สอนให้นักเรียนสำรวจเนื้อเรื่องโดยอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อสำรวจหาความสำคัญของเรื่อง เป็นการอ่านแบบกวาดสายตารวดเร็ว 2) ขั้นตั้งคำถาม Question (Q) ขั้นตอนที่ให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน เป็นคำถามว่าผู้เขียนพูดถึงใคร ที่ไหน ทำอะไร อย่างไร ทำไม โดยมีครูผู้สอนคอยชี้แนะในการตั้งคำถาม 3) ขั้นอ่านอย่างละเอียด Read (R) ขั้นตอนที่นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องอย่างละเอียด เพื่อหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ 4) ขั้นจดจำ Recite (R) ขั้นตอนที่นักเรียนทำความเข้าใจเนื้อเรื่องและคำตอบ แล้วจดจำข้อความที่สำคัญโดยการขีดเส้นใต้หรือการจดบันทึก เป็นภาษาของตนเอง เพื่อเตือนความจำ และ 5) ขั้นทบทวน Review (R) ขั้นตอนที่นักเรียนทบทวนเนื้อเรื่องที่อ่านทั้งหมด โดยการอ่านคำถามที่นักเรียนได้ตั้งไว้ และคำตอบของแต่ละข้อให้ครูและเพื่อนฟัง ทุกขั้นตอนการสอนมีระบบที่ชัดเจน ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าใจแนวคิดของเรื่องที่ได้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความสำคัญ และเป็นการอ่านอย่างมีจุดหมาย ในแต่ละขั้นตอนช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้เป็นอย่างดีจึงทำให้ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะสูงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ วาสนา ไชยคำ (2555) ได้ศึกษา ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ3R ประกอบแบบฝึกทักษะและการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.19/83.62 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 และจักรพงษ์ รักสีขาว (2557, อ้างถึงใน นาตยา ทิพย์ไสยาสน์, 2561) ศึกษาการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เท่ากับ 81.12/85.75 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการเปรียบเทียบภายในกลุ่มตัวอย่างว่าคะแนนการทดสอบก่อนเรียน และ หลังเรียน ด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนทดสอบหรือผลสัมฤทธิ์หลังเรียน ($\bar{X} = 24.62$, $SD = 3.12$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.21$, $SD = 1.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t = 38.801$; $p < .05$) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะแบบฝึกพัฒนาทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ ที่ช่วยในการฝึกทักษะการอ่านจับใจความที่ใช้แผนผังความคิดร่วมกับเทคนิคการอ่าน แบบ SQ3R มีตัวอย่างได้ทำแบบฝึกเป็นกลุ่ม และฝึกทำคนเดียว ให้มีทักษะเพิ่มขึ้น แบบฝึกพัฒนาทักษะทำให้ครูทราบข้อบกพร่องของนักเรียน โดยนักเรียนสามารถทราบผลการเรียนรู้และความก้าวหน้าของตนเอง เนื้อหาสาระการเรียนรู้ในแบบฝึกพัฒนาทักษะเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก คำสั่งชัดเจน เข้าใจง่าย กระตุ้นให้เกิดความสนุกเพลิดเพลินในการเรียน ในกระบวนการสร้างมีการตรวจสอบคุณภาพและความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญมีการทดลองใช้และประเมินคุณภาพเพื่อให้ได้แบบฝึกพัฒนาทักษะที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องมากที่สุด การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดำเนินการตามหลักการสร้างแบบทดสอบที่ดี ก่อนนำไปใช้ทดสอบจริง มีการวิเคราะห์คุณภาพแบบทดสอบเพื่อให้ได้แบบทดสอบที่ดีมีคุณภาพ สามารถวัดได้ตรงจุดประสงค์ที่ต้องการวัดอย่างแท้จริง นอกจากนี้ในขั้นตั้งคำถาม Question (Q) ขั้นตอนนี้เป็น การตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับบทอ่าน นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถาม การที่นักเรียนได้ตั้งคำถาม จะช่วยให้นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็น ประเด็นคำถามเป็นตัวกระตุ้นและส่งเสริมความสนใจในการอ่านของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ส่วนในขั้นอ่านอย่างละเอียด Read (R) ขั้นตอนนี้ นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็นจึงมีความกระตือรือร้นที่จะอ่านบทอ่านนั้นอย่างละเอียด ซึ่งเป็นลักษณะของนักเรียนในวัยนี้ ประกอบกับบทอ่านที่นำมาให้อ่านเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจ และสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์สอดคล้องกับ วาสนา ไชยคำ (2555) ที่กล่าวว่า ความสนใจและความต้องการหนังสือของเด็กวัยประถมศึกษาปีที่ 5-6 (อายุ 10-12 ปี) เด็กวัยนี้อ่านหนังสือคล่อง มีความสนใจในการอ่านอย่างแท้จริง จะอ่านหนังสือตามความสนใจของตน เด็กจึงชอบอ่านหนังสือนิทาน เรื่องสั้น ข่าว สารคดี บทความสั้น ๆ และเรื่องราวที่อ่านเพื่อความเพลิดเพลินจึงเลือกอ่านหนังสือหลายประเภทในสิ่งที่ตนสนใจ และขึ้นจดจำ Recite (R) นักเรียนทำความเข้าใจบทอ่าน แล้วจดจำข้อความที่สำคัญโดยการขีดเส้นใต้หรือการจดบันทึก เป็นภาษาของตนเอง เพื่อเตือนความจำ และถามตนเองว่าได้อะไรจากการอ่านบ้าง เป็นการสรุปใจความสำคัญจากเรื่องนั้น ผลของการฝึกทำขั้นตอนเหล่านี้บ่อย ๆ ครั้ง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน อีกทั้งขั้นตอนยังส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกทักษะอยู่บ่อย ๆ ครั้ง ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ รู้สึกชอบหรือพอใจ เอาใจใส่ สนุกกับการอ่านตามขั้นตอนการสอน เห็นคุณค่าและประโยชน์ของการอ่านหนังสือ

3. ความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, $SD = .504$) ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างแบบฝึกพัฒนาทักษะ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสร้าง แบบฝึกทักษะที่ดี และหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา จึงทำให้รูปแบบของแบบฝึกพัฒนาทักษะ สาระเนื้อหาและกิจกรรมการฝึกสามารถ

กระตุ้นความสนใจของนักเรียนและทราบผลการเรียนรู้ของตนเอง สอดคล้องกับ วัญชนก อุ่มสกุล (2552: 71) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้สื่อท้องถิ่น พืชพันธุ์โลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยสรุป พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}=4.02$) และ จักรพงษ์ รักสีขาว (2557, อ้างถึงใน นาดิยา ทิพย์ไธยาสน์, 2561) ศึกษาการใช้ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อชุดการสอน ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และ อมรรัตน์ จิตตะกาล (2556, น.327) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก อยู่ใน ระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาผลการใช้แบบฝึกทักษะพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยพบข้อควรปรับปรุงแก้ไข และได้สรุปแนวคิดเป็นข้อเสนอแนะในการนำแบบฝึกพัฒนาทักษะไปใช้และสำหรับการศึกษาค้างต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ผู้สอนควรเน้นให้นักเรียนฝึกปฏิบัติตามลักษณะของสื่อที่อ่าน โดยศึกษาจากคำชี้แจงในการทำแบบฝึกพัฒนาทักษะแต่ละเล่ม เพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดี มีแรงจูงใจและมีความตั้งใจในการเรียน เพราะนักเรียนบางคนเรียนได้ช้าและทำแบบฝึกไม่ทันคนอื่น ครูอาจนำแบบฝึกพัฒนาทักษะเล่มนั้นมาให้นักเรียนฝึกเสริมนอกเวลาเพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญในการอ่านจากสื่อต่าง ๆ และครูผู้สอนควรให้คำแนะนำเพื่อให้เกิดกำลังใจในการฝึกฝนต่อไปจนสามารถทำแบบฝึกได้จนครบทุกชุด

1.2 ในการจัดการเรียนรู้ ควรเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนโดยทบทวนบทเรียนตามเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ ก่อนที่จะสอนเนื้อหาต่อไปเสมอ นอกจากนี้ครูควรจัดหาเวลาเสริม ให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกทักษะเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้เดิมตามความเหมาะสมของนักเรียน และควรเน้นการให้นักเรียนนำไปฝึกทักษะด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น

1.3 เมื่อใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะไประยะหนึ่ง ควรประเมินผลการใช้อีกครั้ง โดยประเมินจากครูผู้สอนที่ใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะ นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ3R ในขั้นตั้งคำถาม Question (Q) นักเรียนบางคนไม่มั่นใจในการตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน ขาดความมั่นใจ ดังนั้นครูผู้สอนต้องคอยชี้แนะหรืออธิบายช่วยเหลือผู้เรียน รวมทั้งเสริมแรงในทางบวก เพื่อให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นตนเอง

1.5 การจัดทำทออ่าน ควรเลือกเนื้อเรื่องที่อยู่ในสถานการณ์ปัจจุบัน มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัย ไม่ควรยาวเกินไป ควรใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย อาจมีภาพประกอบของเนื้อเรื่อง เพื่อส่งเสริมให้เนื้อหา มีความน่าสนใจ ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีความสนใจในการอ่านมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรนำแผนการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ3R ไปจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านการอ่าน

2.2 ควรมีสร้างแผนการจัดการเรียนโดยประยุกต์ใช้การอ่านแบบ SQ3R ระดับชั้นอื่น ๆ โดยการเลือกเนื้อหาที่มีความเหมาะสมและอยู่ในความสนใจของนักเรียน

2.3 ควรมีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการอ่านจับใจความด้วยเทคนิค SQ3R กับวิธีการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ และอาจจะมีการประยุกต์แนวคิดเทคนิค SQ3R ให้มีความเหมาะสมโดยเฉพาะ 3R อาจจะใช้แนวคิดอื่นมาเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นาตยา ทิพย์ไสยาสน์. (2561). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ3R ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- พิสนุ พองศรี. (2552). *การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- วชิณชนก อุ่มสกุล. (2553). *การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาไทย โดยใช้สื่อท้องถิ่นพิษณุโลก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วาสนา ไชยชา. (2555). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านจับใจความ ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ3R ประกอบแบบฝึกทักษะและการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. โรงเรียนชุมชนดอนม่วงงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จังหวัดพิจิตร.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). *สรุปสำหรับผู้บริหาร การสำรวจการอ่านของประชากร พ.ศ. 2558*. สืบค้นจาก https://www.m-society.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/article_attach/16151/19148.pdf

อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2556). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2.

ใน การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4, วันที่ 10 พฤษภาคม 2556.

อรรณวุฒิ ตรากิจธรรกุล. (2542). การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและความสามารถในการเขียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี SQ4R ประกอบกับ TLS กับ วิธีสอนตามคู่มือครู (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การอ้างอิงบทความ

จารุณี พรหมอนุมัติ. (2564). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ3R ร่วมกับ แผนผังความคิด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.

e-Journal of Education Studies, Burapha University, 3(4), 31-45. สืบค้นจาก

<https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/253533>